

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/50/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4607201042
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4607201042.10

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v spore žalobcu: B. C. H., bytom L. XXX/XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Slávik a partneri, s.r.o., so sídlom Topoľčany, Nám. M. R. Štefánika 3, IČO: 36 861 375, proti žalovaným: 1./ N. D., bytom F., G. XXX/XX, 2./ G. D., bytom D., T. XXXX/XX, 3./ U. D., bytom F., G. XXX/XX, žalovaní v 1./ až 3./ rade zastúpení JUDr. Rudolfom Adamčíkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Liptovská 2/A, 4./ C. H., bytom F., F. XXXX/X, 5./ G. H., bytom F., F. XXXX/X, 6./ C. H., bytom F., F. XXXX/X a 7./ B. H., bytom F., F. XXXX/X, žalovaní v 4./ až 7./ rade zastúpení Advokátskou kanceláriou Bizoň & Partners, s.r.o., so sídlom v Nitre, Farská 31, IČO: 36 833 533, o neplatnosť právnych úkonov, o odvolaní žalovaných 2./ a 3./ proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany č. k. 8C/33/2007-760 z 16. decembra 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., III, a IV. vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ potvrdzuje.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Topoľčany (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len „OSP“, účinný do 30.6.2016, od 1.7.2016 ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením č. k. 8C/33/2007-760 z 16. decembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), rozhodol tak, že:

I. Súd priznáva žalobcovi, vo veci neplatnosti právnych úkonov, voči žalovaným v 1/ až v 7/rade pred súdom prvej inštancie nárok na náhradu trov konania v plnej výške. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

II. Súd priznáva žalovaným v 1/ až v 5/ rade, vo veci určenia práva viesť exekúciu, voči žalobcovi pred súdom prvej inštancie nárok na náhradu trov konania v plnej výške. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

III. Súd priznáva žalobcovi voči žalovaným v 1/ až v 7/ rade nárok na náhradu trov za odvolacie konanie v plnej výške. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

IV. Súd priznáva žalobcovi voči žalovaným v 1/ až v 7/ rade nárok na náhradu trov za dovolacie konanie v plnej výške. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 255 ods. 1, 2, § 257, § 262 ods. 1, 2 CSP.

3. V odôvodnení poukázal na to, že žalobca, pôvodne podaným žalobným návrhom voči žalovaným v 1/ až 5/ rade, sa domáhal určenia, že je oprávnený viesť exekúciu na vymożenie jeho pohľadávky voči

nebohému H. D., zomrelom X.XX.XXXX a to vo výške 280.000,- Sk (9.294,30 eura) s príslušenstvom, priznanú mu rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch č. k. 4C/212/1995 zo dňa 24.11.1997 voči jeho zákonným dedičom - N. D., G. D. a U. D. a to zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. území F., zapísané na LV č. XXXX ako parc. č. 5926/1 zastavaná plocha o výmere 187 m2 vrátane rodinného domu súpisné číslo XXXX a parc. č. 5926/2 záhrada o výmere 199 m2. Žalobu podal z dôvodu, že voči nebohému H. D. má stále pohľadávku vo výške 280.000,- Sk (9.294,30 eura) s príslušenstvom, ktorá mu bola priznaná rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.11.1997 č. k. 4C/212/1995. Tento mu dlh nesplnil a kúpnu zmluvou z mája 1999 uvedené nehnuteľnosti previedol na žalovaných v 4/ a 5/ rade. V konaní vedenom na tunajšom súde sp. zn. 7C/136/1999 sa domáhal vyslovenia právnej neúčinnosti uvedenej zmluvy, avšak jeho návrh bol zamietnutý. Návrh bol zamietnutý z dôvodu, že uvedená kúpna zmluva, ktorou nebohý H. D. vykonal prevod nehnuteľností je absolútne neplatná, takže ju nemožno odporovať. Z dôvodu, že mu H. D. nezaplatil jeho pohľadávku pristúpil ešte v roku 1999 k exekučnému vymáhaniu prostredníctvom súdneho exekútora a to v konaní vedenom pod č. EX/219/99. Vzhľadom na jednoznačné závery vyplývajúce z rozsudkov v konaní sp. zn. 7C/136/1999, pokiaľ ide o neplatnosť kúpnej zmluvy z mája 1999 tvrdí, že nebohý H. D. v čase smrti bol vlastníkom majetku a to spomínaných nehnuteľností v kat. území F., že teda v skutočnosti nezomrel nemajetný, a preto je možné pokračovať v exekúcii voči dedičom povinného H. D. a na uvedené nehnuteľnosti.

4. Listom zo dňa 6.9.2007 žalobca navrhol, aby do konania vstúpili ako žalovaní v 6/ a 7/ rade C. H. a B. H. a súčasne rozšíril žalobu o určenie, že kúpna zmluva zo dňa 14.5.1999 uzavretá medzi H. D. a manželkou N. D. ako predávajúcimi a žalovanými v 4/ a 5/rade C. H. a manželkou G. H. ako kupujúcimi, ktorou zmluvou predávajúci odpredávali kupujúcim svoje nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, kat. územie F., tak ako sú uvedené vyššie, vklad vlastníctva bol povolený pod č. V 825/99 je absolútne neplatná. Ďalej sa domáhal určenia, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalovanými v 4/ a 5/ rade a žalovanými v 6/ a 7/ rade C. H. a B. H., ktorou zmluvou predávajúci odpredávali vyššie uvedené predmetné nehnuteľnosti, vklad vlastníctva povolený pod č. V/164/07 je absolútne neplatná.

5. Prvoinštančný súd uviedol, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 8.10.2009 č. k. 8C/33/2007 - 247 bolo určené v odseku I., II., že predmetné kúpne zmluvy sú absolútne neplatné. V odseku III. návrh na určenie, že žalobca je oprávnený viesť exekúciu na vymoženie pohľadávky voči nebohému H. D., zomrelom X.XX.XXXX, vo výške 280.000,- Sk (9.294,30 eura) s príslušenstvom, proti jeho zákonným dedičom žalovaným v 1/ až 3/ rade a to zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnostiach a predajom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX kat. územie F. ako parc. č. 5926/1 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 187 m2, parc. č. 5926/2 záhrady vo výmere 199 m2 a rodinný dom súp. č. 2563 stojaci na parc. č. 5926/1 bol zamietnutý. Uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.3.2011 č. k. 5Co/300/2009 - 302 bol rozsudok tunajšieho súdu v napadnutej vyhovujúcej časti o určenie absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 14.5.1999 a o určenie absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 16.1.2007, teda bod I. a II. výroku rozsudku, ako aj vo výroku o trovách konania zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 29.2.2012 č. k. 8C/33/2007 -366 bol návrh žalobcu na určenie neplatnosti kúpnych zmlúv zamietnutý. Uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.10.2013 č. k. 5Co/124/2012 - 412 bol rozsudok tunajšieho súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 22.10.2014 č.k. 8C/33/2007-489 súd v odseku I. určil, že kúpna zmluva zo dňa 14.5.1999 uzavretá medzi H. D., nar. XX.XX.XXXX a manželkou N. D., nar. XX.X.XXXX ako predávajúcimi a žalovanými v 4/ a 5/ rade C. H., nar. X.XX.XXXX a manželkou G. H., nar. XX.X.XXXX ako kupujúcimi, ktorou zmluvou predávajúci odpredávali kupujúcim svoje nehnuteľnosti vedené na Správe katastra F. v LV č. XXXX kat. územie F. ako parc. č. 5926/1 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 187 m2, parc. č. 5926/2 záhrady vo výmere 199 m2 a rodinný dom súp. č. XXXX stojaci na parc. č. 5926/1, podľa ktorej bol vklad vlastníctva povolený pod č. V 825/99, je absolútne neplatná. V odseku II. určil, že kúpna zmluva zo dňa 16.1.2007 uzavretá medzi žalovanými v 4/ a 5/ rade C. H., nar. X.XX.XXXX a manželkou G. H., nar. XX.X.XXXX ako predávajúcimi a žalovanými v 6/ a 7/ rade C. H., nar. XX.X.XXXX a B. H., nar. X.X.XXXX, ktorou zmluvou predávajúci odpredávali kupujúcim svoje nehnuteľnosti vedené na Správe katastra F. v LV č. XXXX kat. územie F. ako parc. č. 5926/1 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 187 m2, parc. č. 5926/2 záhrady vo výmere 199 m2 a rodinný dom súp. č. 2563 stojaci na parc. č. 5926/1, podľa ktorej bol vklad vlastníctva povolený pod č. V 164/07, je absolútne neplatná.

6. Konštatoval, že proti rozsudku tunajšieho súdu podali odvolanie žalovaní v 4/ až 7/ rade podaním právneho zástupcu zo dňa 7.11.2014 a tiež žalovaní v 1/ až 3 /rade podaním právneho zástupcu zo dňa

12.11.2014. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.5.2016 č. k. 5Co/6/2015-542 bol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený tak, že žalobu žalobcu o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv zo dňa 14.5.1999 a zo dňa 16.1.2007 zamietol. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože v napadnutom rozsudku nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 1 OSP. Uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 14.11.2016 č. k. 8C/33/2007-589 bol žalovaný v 1/ až v 7 /rade priznaný nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca.

7. Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podal žalobca dovolanie. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.1.2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017-655 bol rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/6/2015 z 30.5.2016 zrušený a vec mu vrátená na ďalšie konanie s tým, že v novom rozhodnutí vo veci rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 27.6.2018 sp. zn. 5Co/60/2018-664 bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 22.10.2014 č. k. 8C/33/2007-489 potvrdený. V odseku II. napadnuté uznesenie Okresného súdu Topoľčany zo dňa 14.11.2016 č. k. 8C/33/2007-589 bolo zrušené a vec mu vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z odôvodnenia rozsudku okrem iného vyplýva, že odvolací súd napadnuté uznesenie o trovách konania súdu prvej inštancie zrušil a vrátil s tým, že súd prvej inštancie rozhodne o trovách základného, odvolacieho a dovolacieho konania. Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu tiež vyplýva, že súd prvej inštancie celkom opomenul vzhľadnúť a vyhodnotiť okolnosti možno dopadajúce na aplikáciu ust. § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Rozsudok Okresného súdu Topoľčany nadobudol právoplatnosť dňa 19.8.2018 a tiež uvedený rozsudok Krajského súdu v Nitre dňa 19.8.2018.

Prvoinštančný súd ďalej uviedol, že proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní v 4/ až v 7 /rade. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2020 sp. zn. 6Cdo/179/2018-730 bolo dovolanie odmietnuté. Žalobcovi náhrada trov konania nebola priznaná.

8. Strany sporu boli súdom požiadané o vyjadrenie k prípadnej aplikácii ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania pri jednotlivých nárokoch uplatnených v konaní žalobcom. Právny zástupca žalovaných 4/ až v 7/ rade oznámil súdu, že súhlasia s použitím uvedeného ustanovenia, pretože sa jedná o výnimočný prípad, pri ktorom vzhľadom na povahu veci sú dané dôvody osobitného zreteľa. Žalobca, listom právneho zástupcu, vo svojom písomnom stanovisku uviedol, že je toho názoru, že nejedná sa ani o výnimočnosť situácie a ani dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali použitie tohto moderačného ustanovenia CSP. Je toho názoru, že v tomto prípade nejde ani o výnimočnosť situácie, ani nejedná sa o dôvody hodné osobitného zreteľa. Vychádza pri tomto závere najmä zo skutočností:

a/ Prvým popudom pre tento spor je existencia pohľadávky žalobcu proti H. D., po ktorom sú dedičmi žalovaní v 1/ až 3/ rade, ktorá mu bola prisúdená rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. 4C/212/95 zo dňa 24.11.1997. Túto skutočnosť uvádza preto, lebo z tohto konania je zrejme jednak to, že v skutkovom stave pri vzniku pohľadávky bola rovnocenne zainteresovaná priamo žalovaná 1/ (manželka H. D.) a konania sa zúčastnili ako vedľajší účastníci aj žalovaní v 4/ a 5/ rade.

b/ Druhým popudom pre tento spor je výsledok sporu, vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 7C/126/99 (bol ním vykonaný dôkaz v aktuálnom konaní). Skutkovo sa v tomto konaní zistilo, že žalovaná v 1/ rade ešte s manželom H. D. ako predávajúci a žalovaní v 4/ a 5/ rade ako kupujúci uzavreli neplatnú kúpnu zmluvu ohľadom nehnuteľností v k.ú. F. (V 825/99), dôvodom bola tzv. „čierna cena“. Preto žaloba o odporovanie právneho úkonu neprešla a bola podaná táto žaloba v aktuálnom spore o neplatnosť tejto kúpnej zmluvy (V 825/99).

c/ Tretím popudom pre tento spor bola skutočnosť, že žalovaní v 4/ a 5/ rade, súc uprostred tohto diania od samotného počiatku (sporu 4C/212/95), a teda znalí veci, uzatvorili ďalšiu kúpnu zmluvu (V 164/07) so svojimi deťmi - žalovanými v 6/ a 7/ rade, ktorou nehnuteľnosti, zapísané na nich na základe neplatnej zmluvy V 825/99 ďalej previedli na deti. To bolo dôvodom pre rozšírenie žaloby aj na určenie neplatnosti tejto kúpnej zmluvy V 164/07.

d/ Skutočnosti, uvádzané vyššie pod a/ až c/ považuje za významné pri úvahe o aplikácii/neaplikácii ust. § 257 CSP z toho dôvodu, že svedčia o tom, že všetci žalovaní od samotného počiatku poznali skutkový základ veci (túto znalosť je dôvodné očakávať aj u žalovaných 2/ a 3/ ako detí žalovanej 1/ a neb. H. D. a žalovaných 6/ a 7/ ako detí žalovaných 4/ a 5/, navyše aj s rovnakým bydliskom) - súčasťou tejto znalosti bola aj znalosť o skutkových okolnostiach neplatnosti kúpnej zmluvy V 825/99 (vytvorenie „čiernej kúpnej ceny“). Aj pri znalosti týchto okolností došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy V 164/07 a v dôsledku toho k

dôvodnému rozšíreniu žaloby aj na žalovaných v 6/ a 7/ rade. Robí preto z vyššie uvedeného ten záver, že všetci žalovaní určitou mierou - jeden viac a druhý menej, ale všetci sa pričínili o to, že takáto žaloba voči nim musela byť podaná a že bola podaná dôvodne.

9. Výnimočnosť prípadu a ani dôvody hodné osobitného zreteľa nezakladajú ani právne okolnosti tohto sporu. Šlo o domáhanie sa neplatnosti u dvoch kúpnych zmlúv, ktoré bolo založené na konštatácii neplatnosti prvej kúpnej zmluvy v inom, predchádzajúcom, právoplatne skončenom konaní a na konštatácii, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má on sám (keďže ich nemohol nadobudnúť na základe neplatnej zmluvy) a zároveň konštatácii nedobromyseľnosti ich účastníkov. Tieto skutočnosti naplno a v celom rozsahu konštatoval aj Najvyšší súd SR, ktorý v tomto konaní konal ako dovolací súd, vo svojom uznesení sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24.1.2018, body 15., 16. a 18. jeho odôvodnenia.

10. Osobitne považoval za potrebné zdôrazniť, že zo všetkých judikátov súdov, ktoré sa týmto problémom zaoberajú, vyplýva výnimočnosť aplikácie ust. § 257 CSP (predtým § 150 OSP), opretou o podrobné uvedenie dôvodov tejto aplikácie. Nenachádza na tomto prípade ani výnimočnosť, ani dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali záver súdu použiť čo aj z časti ust. § 257 CSP. Je toho názoru, že žalovaní objektívne (t. j. bez ohľadu na ich subjektívne presvedčenie) si boli vedomí toho, že svojim postojom v spore si chránia právo, ktoré v skutočnosti nemajú a tým zapríčinili tento dlhotrvajúci a aj nákladný spor. Je preto dôvodné a spravodlivé jeho očakávanie, že tieto trovy konania mu budú nahradené.

11. Prvoinštančný súd uviedol, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd rozhoduje podľa zásady úspešnosti tej ktorej strany v spore. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania. Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP). Aplikácia tohto ustanovenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo z časti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorá výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci alebo i v okolnostiach u strán sporu. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť a nesmie odporovať dobrým mravom. Zo stanoviska Ústavného súdu SR, vysloveného v náleze sp. zn. II. ÚS261/2018-43 vyplýva, že podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Nevytvára však priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle) ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinností nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnúť kedykoľvek, bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Zo stanoviska Ústavného súdu SR, vysloveného v náleze sp. zn. II. ÚS113/2019 vyplýva, že aplikácia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu v konaní, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom, alebo z časti, neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorá výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

12. V danej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania možno uplatniť zásadu úspechu žalobcu v konaní, vzhľadom na jeho výsledok v prejednávanej veci. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobného petitu a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom. Strana, ktorá má plný úspech vo veci má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov konania. Ak strana mala čiastočný úspech, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí.

13. V zmysle intencií rozhodnutia krajského súdu súd zvažoval aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, podľa ktorého súd náhradu trov konania neprizná, ak existujú k tomu dôvody hodné osobitného zreteľa. Sú sa stotožnil s tvrdením právneho zástupcu žalobcu, že nejde o výnimočnosť situácie a ani dôvody hodné osobitného zreteľa, pretože prvým popudom pre tento spor je existencia pohľadávky žalobcu proti H.

D., po ktorom sú dedičmi žalovaní v 1/ až 3/ rade, ktorá mu bola prisúdená rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. 4C/212/95 zo dňa 24.11.1997. Túto skutočnosť uvádza preto, lebo z tohto konania je zrejmé jednak to, že v skutkovom stave pri vzniku pohľadávky bola rovnocenne zainteresovaná priamo žalovaná 1/ (manželka H. D.) a konania sa zúčastnili ako vedľajší účastníci aj žalovaní v 4/ a 5/ rade. Druhým popudom pre tento spor je výsledok sporu, vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 7C/126/99 (bol ním vykonaný dôkaz v aktuálnom konaní). Skutkovo sa v tomto konaní zistilo, že žalovaná v 1/ rade ešte s manželom H. D. ako predávajúci a žalovaní v 4/ a 5/ rade ako kupujúci uzavreli neplatnú kúpnu zmluvu ohľadom nehnuteľností v k.ú. F. (V 825/99), dôvodom bola tzv. „čierna cena“. Preto žaloba o odporovanie právnomu úkonu neprešla a bola podaná táto žaloba v aktuálnom spore o neplatnosť tejto kúpnej zmluvy (V 825/99). Tretím popudom pre tento spor bola skutočnosť, že žalovaní v 4/ a 5/ rade, súc uprostred tohto diania od samotného počiatku (sporu 4C/212/95), a teda znalí veci, uzatvorili ďalšiu kúpnu zmluvu (V 164/07) so svojimi deťmi - žalovanými v 6/ a 7/ rade, ktorou nehnuteľnosti, zapísané na nich na základe neplatnej zmluvy V 825/99 ďalej previedli na deti. To bolo dôvodom pre rozšírenie žaloby aj na určenie neplatnosti tejto kúpnej zmluvy V 164/07. Skutočnosti, uvádzané vyššie pod a/ až c/ považuje za významné pri úvahe o aplikácii/ neaplikácii ust. § 257 CSP z toho dôvodu, že svedčia o tom, že všetci žalovaní od samotného počiatku poznali skutkový základ veci (túto znalosť je dôvodné očakávať aj u žalovaných 2/ a 3/ ako detí žalovanej 1/ a neb. H. D. a žalovaných 6/ a 7/ ako detí žalovaných 4/ a 5/, navyše aj s rovnakým bydliskom) - súčasťou tejto znalosti bola aj znalosť o skutkových okolnostiach neplatnosti kúpnej zmluvy V 825/99 (vytvorenie „čiernej kúpnej ceny“). Aj pri znalosti týchto okolností došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy V 164/07 a v dôsledku toho k dôvodnému rozšíreniu žaloby aj na žalovaných v 6/ a 7/ rade. Robí preto z vyššie uvedeného ten záver, že všetci žalovaní určitou mierou - jeden viac a druhý menej, ale všetci sa pričínili o to, že takáto žaloba voči nim musela byť podaná a že bola podaná dôvodne.

14. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že je potrebné vo veci rozhodnúť podľa zásady úspešnosti v konaní a v zmysle § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v plnej výške, a to za vyslovenie neplatnosti právnych úkonov, ktoré vyslovenie bolo predmetom tohto konania. Pôvodne žalobca podanou žalobou voči žalovaným v 1/ až v 5/ rade sa domáhal okrem určenia neplatnosti právnych úkonov aj určenia práva viesť exekúciu, v ktorej časti však bola žaloba zamietnutá rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 8.10.2009 č. k. 8C/33/2007-247, proti ktorému však odvolanie podané nebolo a v tejto časti zamietajúcej nadobudol rozsudok právoplatnosť dňom 4.11.2009. Žalobca v tomto nároku nebol úspešný a úspešnými boli žalovaní v 1/ až v 5/rade, ktorým súd za túto časť žalobného nároku priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

15. V zmysle intencií rozhodnutia Krajského súdu rozhodol súd o trovách odvolacieho a dovolacieho konania tiež podľa zásady úspešnosti v konaní a priznal žalobcovi náhradu týchto trov konania v plnej výške. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

16. Proti tomuto rozsudku v časti výrokov I., III. a IV. podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní 2/ a 3/. Odvolanie odôvodnili s poukazom na to, že žalobca dňa 31.1.2007 podal na Okresnom súde Topoľčany žalobu (návrh) proti žalovaným v 1. až 5. rade o určenie, že je oprávnený viesť proti žalovaným exekúciu na vymoženie jeho pohľadávky proti nebohému H. D. (ďalej len: „Určenie I.“). Dňa 7.9.2007 podal na konajúcom súde žalobca zmenu žaloby (návrhu), ktorým predmet konania rozšíril o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 14.5.1999 uzavretej medzi H. D., jeho manželkou žalovanou v 1. rade, ako predávajúcimi a žalovanými v 4. a 5. rade ako kupujúcimi (ďalej len: „určenie II“) a súčasne rozšíril okruh žalovaných o žalovaných v 6. a 7. rade a žiadal, aby konajúci súd určil neplatnosť kúpnej zmluvy zo dňa 16.1.2007 uzavretej medzi žalovanými v 4. a 5. rade, ako predávajúcimi a žalovanými v 6. a 7. rade ako kupujúcimi (ďalej len: „Určenie III“).

17. Pre rozhodnutie o trovách konania vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade je právne významné, že o návrhu žalobcu na Určenie I. bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 8.10.2009 spis. zn. 8G/33/2007, ktorým bol návrh žalobcu zamietnutý a žalobca proti nemu odvolanie nepodal. Pre rozhodnutie o trovách konania vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade je právne významné, že rozšírenie žaloby podaním žalobcu zo 7.9.2007 o Určenie II. a Určenie III. nesmerovalo voči žalovaným v 2. a 3. rade, keďže neboli účastníkmi právnych úkonov, zmluvnými stranami kúpnych zmlúv, ktorých neplatnosť žiadal žalobca určiť.

18. Napriek tomu žalobca ďalej vo svojich podaniach označoval na žalovanej strane aj žalovaných v 2. a 3. rade napriek tomu, že absentoval predmet žaloby voči žalovaným v 2. a 3. rade a súd preto s nimi ďalej konal, napriek zjavnej prekážke konania, keďže voči nim absentoval predmet sporu. Konanie o Určenie II. a Určenie III. bolo potom právoplatne skončené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo 14.11.2016 spis. zn. 8C/33/2007-589 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 27.6.2018 spis. zn. 5Co/60/2018-664 a z výrokov týchto rozsudkov nie je zrejmé, nevyplýva, žiadne určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorého účastníkmi by boli žalovaní v 2. a 3. rade.

19. Výrok I. uznesenia je preto vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade v rozpore s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, pretože žalobca vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade nebol úspešný, ani nemohol byť úspešný, pre absenciu predmetu sporu, a preto z výrokov rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo 14.11.2016 spis. zn. 8C/33/2007-589 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 27.6.2018 spis. zn. 5Co/60/2018-664, žiaden úspech žalobcu voči žalovaným v 2. a 3. rade nevyplýva. Súčasne žalovaní v 2. a 3. rade v súlade s ustanovením § 256 ods.(2) CSP žiadajú, aby im súd priznal plnú náhradu trov konania voči žalobcovi za celé prvoinštančné, ako aj odvolacie konanie, keďže v konaní o Určenie I. bol neúspešný a takisto v konaní o Určenie II. a o Určenie III. zavinil na strane žalovaných 2. a 3. trovy, tým, že ich naďalej označoval na žalovanej strane napriek absencii predmetu žaloby voči nim, ktoré by inak neboli vznikli ak by ich po právoplatnom rozhodnutí o Určení I. nebol označoval vo svojich podaniach na žalovanej strane, ako žalovaných v 2. a 3. rade.

20. Výrok III. Uznesenia je takisto vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade v rozpore s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobca vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade nebol úspešný, ani nemohol byť úspešný, pre absenciu predmetu sporu, a preto z výrokov rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo 14.11.2016 spis. zn. 8C/33/2007-589 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 27.6.2018 spis. zn. 5Co/60/2018-664, žiaden úspech žalobcu voči žalovaným v 2. a 3. rade nevyplýva.

21. Výrok IV. Uznesenia je takisto vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade v rozpore s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, pretože žalobca vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade ani v dovolacom konaní nebol úspešný, ani nemohol byť úspešný, pre absenciu predmetu sporu voči žalovaným v 2. a 3. rade. Žalovaní 2/ a 3/ navrhli, aby ich súd vyňal z napadnutých výrokov.

22. Zvyšné strany konania sa k odvolaniu žalovaných 2/ a 3/ nevyjadrili.

23. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len „CSP“) preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o náhrade trov konania vo výrokoch I., III. a IV. ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaného odvolania podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných 2/ a 3/ nie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdiť.

24. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

25. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

26. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

29. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací

súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže sice doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

30. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami žalovaných 2./ a 3./ uvedenými v odvolaní, ktorými namietali, že konanie sa ich netýkalo a mali byť z náhradovej povinnosti trov konania vyňatí.

31. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalovaných 2/ a 3/ vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania bolo správne, pretože v konaní sa uplatnil princíp úspechu v konaní.

32. Odvolací súd preskúmaním obsahu súdneho spisu zistil, že žalovaní (1/), 2/ a 3/ boli v konaní žalovanou stranou sporu a v žalobe žalobcu označovaní a boli dedičmi poručiteľa H.. Predmetom pôvodného konania bolo určenie oprávnenosti viesť exekúciu voči dedičom poručiteľa. V neskoršom konaní bolo predmetom aj určenie neplatnosti právnych úkonov.

33. V tomto prípade je treba brať do úvahy dve skutočnosti. Vo vzťahu k vyčerpaniu predmetu konania (§ 255 ods. 1 CSP) rozhodoval prvoinštančný súd v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu právoplatne. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 27.6.2018 sp. zn. 5Co/60/2018-664 bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 22.10.2014 č. k. 8C/33/2007-489 potvrdený. Rozhodnutia nadobudli právoplatnosť. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 4/ až 7/. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2020 č. k. 6Cdo/179/2018-730 bolo dovolanie odmietnuté. Vyššie uvedené skutočnosti založili medzi stranami konania stav, podľa ktorého sa žalobca domohol toho čoho sa domáhal. Bol v konaní procesne úspešný. Z tohto pohľadu existoval dôvod, na základe ktorého mal mať žalobca od na druhej strane stojacich neúspešných žalovaných nárok na náhradu trov konania.

34. Odvolací súd v zhode so závermi prvoinštančného súdu konštatuje neexistenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Zásada úspechu v spore sa premieťa v § 255 ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. Úspech vo veci súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konania sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. To znamená všetkých trov, ktoré sú preukázané, odôvodnené, účelne vynaložené a ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa budú tak generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania. Použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti.

35. V tomto prípade sa konanie začalo aj voči žalovaným 2/ a 3/ ako dedičom poručiteľa v konaní „o určenie oprávnenia viesť exekúciu“ s tým, že aj v neskoršom konaní (ktoré sa týkalo určenia neplatnosti právnych úkonov) to boli aj žalovaní 2/ a 3/, ktorí mali záujem na výsledku konania, keďže z obsahu spisu preukázateľne vyplývalo, že proti rozsudku tunajšieho súdu podali odvolanie žalovaní 4/ až 7/ podaním právneho zástupcu zo dňa 7.11.2014 ako aj žalovaní 1/ až 3/ podaním právneho zástupcu zo dňa 12.11.2014. Z uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu nemôže rezultovať existencia dôvodu hodného osobitného zreteľa, pretože žalovaní 2/ a 3/ podľa ich aktivít mali záujem na výsledku konania a ako strany sporu sa konania aj aktívne zúčastňovali. Uvedeným odvolací súd nechcel povedať, že

takáto skutočnosť založila bez ďalšieho povinnosť žalovaných 2/ a 3/ nahradiť trovy konania žalobcu, ale pretože táto vec je čo do veci samej právoplatná (bez možnosti akokoľvek obsah záväznosti rozsudku meniť, napr. doplnením rozsudku a pod.) s tým, že žalovaní 2/ a 3/ vystupovali na strane žalovaných a žalobca bol so svojim procesným nárokom úspešný, nemožno uvažovať o tom, že právoplatný rozsudok sa žalovaných 2/ a 3/ procesne na účely posudzovania úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 CSP) pri rozhodovaní o náhrade trov konania netýka. Procesnému nároku žalobcu bolo vyhovené a vo vzťahu k žiadnej žalovanej strane žaloba zamietnutá (určenie neplatnosti právnych úkonov) nebola.

36. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje vecnú správnosť napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, v dôsledku čoho postupoval procesným postupom v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a uznesenie vo výrokoch I., III., a IV. vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ ako vecne správne potvrdil.

37. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalobcovi nepriznal voči žalovaným 2/ a 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu žiadne nevznikli.

38. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).